

Komunikat prasowy
Luksemburg, 1 października 2020 r.

Należy przeprowadzić ocenę adekwatności dotyczącą nadzoru UE nad pomocą państwa dla banków – stwierdzili unijni kontrolerzy

Komisja Europejska posiada odpowiednie uprawnienia i zasoby, by kontrolować pomoc państwa na rzecz instytucji finansowych. Niemniej – jak wynika z nowo opublikowanego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego – nie zawsze była w stanie w pełni skutecznie je wykorzystać. W latach 2013–2018 występowały uchybienia, które dotyczyły zarówno oceny zgodności, jak i monitorowania wyników. Ponadto zasady kontroli pomocy państwa były wprawdzie sformułowane w sposób jasny i jednoznaczny, lecz nie zmodyfikowano ich od 2013 r., mimo że warunki rynkowe istotnie się zmieniły. Kontrolerzy wzywają w związku z tym do ponownej oceny obecnie obowiązujących przepisów.

Zgodnie z prawem UE wsparcie ze środków publicznych jest zasadniczo zakazane. W następstwie kryzysu finansowego z lat 2007–2008 doszło jednak do bezprecedensowego zwiększenia kwot pomocy państwa na rzecz instytucji finansowych, ponieważ pomoc tę uznano za konieczną, by ograniczyć ryzyko dla stabilności finansowej wynikające ze słabej kondycji banków. Od tamtej pory UE wprowadziła istotne reformy w przepisach dotyczących sektora finansowego, tak aby w przyszłości ratowanie banków nie było już konieczne. Wciąż występują jednak przypadki, gdy banki otrzymują wsparcie z pieniędzy podatników. Odpowiedzialność za ocenę zgodności tych działań z rynkiem wewnętrznym UE spoczywa na Komisji. Kontrolerzy zbadali, czy w okresie od przyjęcia nowego komunikatu bankowego w sierpniu 2013 r. do końca 2018 r. prowadzone przez Komisję kontrole pozwoliły zagwarantować, że pomoc państwa była udzielana wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach i nie przekraczała niezbędnego minimum, jak przewidziano w Traktatach UE.

– Od czasu kryzysu finansowego z lat 2007–2008 okoliczności istotnie się zmieniły, nawet jeśli weźmie się pod uwagę trwający kryzys związany z pandemią COVID-19. Ramy regulacyjne zostały istotnie wzmocnione, co zwiększyło odporność banków i ograniczyło konieczność korzystania przez te instytucje z pieniędzy podatników. Jednocześnie panuje powszechna zgoda co do tego, że należy dążyć do większej integracji sektora bankowego w UE – **powiedział Mihails Kozlovs, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – W związku

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

z tym Trybunał zachęca Komisję, by rozważyła udoskonalenie zarówno zasad, jak i praktyk dotyczących pomocy państwa na rzecz sektora finansowego.

Ogólnie kontrolerzy są zdania, że UE wypracowała odpowiednie narzędzia i posiada stosowne uprawnienia, by skutecznie kontrolować pomoc państwa dla banków. Komisja przydzieliła odpowiednie zasoby na ten cel i zapewniła wystarczającą wiedzę specjalistyczną. Stworzyła również solidne ramy etyczne, opracowała odpowiednie sposoby postępowania, a prowadzone przez nią działania w zakresie rozpatrywania spraw były ogólnie zgodne z obowiązującymi zasadami. Niemniej procedury były niekiedy długotrwałe i nie zawsze w pełni przejrzyste, co wynikało głównie z nieformalnych kontaktów przedzgłoszeniowych prowadzonych na powszechną skalę.

Kontrolerzy Trybunału stwierdzili, że zasady Komisji dotyczące kontroli pomocy państwa na rzecz sektora finansowego są ogólnie dobrze opracowane i przejrzyste. Zgodnie z unijnymi Traktatami wsparcie publiczne dla banków może zostać udzielone w wyjątkowych okolicznościach, aby zaradzić poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego. Kontrolerzy zwrócili jednak uwagę, że przepisy UE nie są w tym względzie wystarczająco jednoznaczne i nie zawierają definicji poważnego zaburzenia. Zauważyli również, że Komisja nie kwestionowała poszczególnych deklaracji państw członkowskich, że w danym przypadku wystąpiło zagrożenie dla stabilności finansowej. Co więcej, wymagała ona wprowadzenia środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji, nie przeanalizowała jednak, jaki był faktyczny wpływ poszczególnych środków na konkurencję. Ponadto opracowane przez Komisję wskaźniki wykonania nie były w pełni odpowiednie do zamierzonego celu, ponieważ nie zawsze odzwierciedlały prowadzone przez nią działania, ale raczej mierzyły czynniki zewnętrzne pozostające poza jej kontrolą.

Kontrolerzy Trybunału z przykrością skonstatowali także, że od 2013 r. Komisja nie przeprowadziła rzetelnej oceny zasad kryzysowych. W rezultacie zasady te pozostały niezmienione mimo gruntownej modyfikacji ram prawnych (np. dyrektywa w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków ograniczyła możliwości przyznawania pomocy bankom bez jednoczesnego wszczęcia postępowania upadłościowego) oraz istotnej poprawy warunków gospodarczych i finansowych (do momentu wybuchu pandemii COVID-19). Kontrolerzy zwracają uwagę na ryzyko, że w związku z tym obowiązujące zasady unijne mogą nie być dostosowane do obecnych realiów rynkowych.

W świetle powyższych uwag i z myślą o usprawnieniu kontrolowania przez UE pomocy państwa na rzecz sektora finansowego kontrolerzy Trybunału wzywają Komisję Europejską do:

- przeprowadzenia oceny, w terminie do 2023 r., czy obecnie obowiązujące zasady są wciąż odpowiednie, i wprowadzenia zmian w razie konieczności;
- zapewnienia jeszcze większej zgodności z procedurami wewnętrznymi i najlepszymi praktykami;
- usprawnienia pomiaru wyników.

Informacje dla redaktorów

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zasadniczo zakazuje pomocy państwa, chyba że jest ona uzasadniona względami ogólnego rozwoju gospodarczego lub udziela się jej w ściśle określonych sytuacjach nadzwyczajnych. Kontrola pomocy państwa, należąca do wyłącznych kompetencji Komisji Europejskiej, ma na celu zapewnienie integralności rynku wewnętrznego przez ochronę przed zakłóceniami na rynku wywołanymi przez państwa członkowskie.

Sprawozdanie specjalne nr 21/2020 pt. „Kontrola pomocy państwa na rzecz instytucji finansowych w UE – należy przeprowadzić ocenę adekwatności” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.

Niniejsza kontrola wykonania zadań stanowi część [prac Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczących zarządzania finansami i gospodarką](#) i jest uzupełnieniem wcześniej opublikowanych sprawozdań Trybunału dotyczących nadzoru finansowego i polityki konkurencji.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Informacje na temat środków wdrożonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w reakcji na pandemię COVID-19 można znaleźć [tutaj](#).

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem

Vincent Bourgeais – E-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel.: (+352) 4398 47502 / tel. kom.: (+352) 691 551 502